

Oponentský posudok na dizertačnú prácu

Mgr. Pavly Jindrovej:

**AGREGAČNÍ A DEZAGREGAČNÍ PRINCIP
V EKONOMICKO-MATEMATICKÝCH MODELECH**

Dizertačná práca Mgr. Jindrovej je zameraná na aplikovanie poznatkov input-output analýzy na regionálnej úrovni v podmienkach Českej republiky. Použitím regionálnej input-output analýzy, agregáčného a dezagregačného princípu a regionálnych input-output tabuliek sa dá získať ucelenejší obraz o analyzovaných regiónoch v ČR, o technológiách využívaných vo výrobnom procese, o vzájomných súvislostiach medzi jednotlivými regiónmi a odvetviami, o štruktúre regionálnej spotreby, regionálnej zamestnanosti, o migrácii obyvateľstva, o možnostiach tvorby regionálnej politiky a pod.

Doktorandka svoju dizertačnú prácu štrukturuje do štyroch tematicky súvisiacich častí (teoreticko-metodologických a aplikačných). Teoreticko-metodologická časť je orientovaná na súčasný stav a teoretické východiská využívania teórie a modelov input-output analýzy na riešenie regionálnych problémov, rozpracováva poznatky agregáčného a dezagregačného princípu v jednotlivých ekonomicko-matematických modeloch použiteľných v regionálnej ekonómii, obsahuje metódy a modely, ktoré možno použiť na tvorbu regionálnych input-output tabuliek a na regionálne analýzy (input-output model, viacúrovňové modely, zhluková analýza, ekonometrické modely). Aplikačná časť obsahuje použitie agregáčného a dezagregačného princípu na získanie informácií použiteľných pri rozhodovaní na regionálnej úrovni. Táto časť uvádza jednak výsledky regresnej analýzy z reálnych údajov národného hospodárstva ČR v rokoch 1995-2008, ako aj analýzu agregovanej konečnej spotreby a agregovanej celkovej produkcie pomocou ortogonálnej regresie. Aplikačná časť je doplnená výsledkami získanými pomocou zhlukovej analýzy na porovnanie regiónov ČR vzhľadom na NUTS III a NUTS II. Téma a štruktúra dizertačnej práce je zvolená vhodne a obsahovo je aktuálna.

Hlavným cieľom dizertačnej práce je analyzovať vybrané ekonomicko-matematické modely a ich overenie, či sú vhodnými nástrojmi na regionálne modelovanie pri využívaní agregáčného a dezagregačného princípu v kombinácii so štruktúrnymi a ekonometrickými modelmi. Dosiahnutie tohto cieľa bolo podmienené riešením problémov rozdelených na sedem etáp. Doktorandka na základe dostupných reálnych údajov využila zovšeobecnený input-output model pre regióny ČR, ktorým analyzovala vzájomné súvislosti medzi jednotlivými regiónmi a pomocou zhlukovej analýzy vyhodnotila podobnosť či rozdielnosť regiónov v ČR. Možno konštatovať, že doktorandka stanovený cieľ a úlohy z neho vyplývajúce splnila.

Metódy a modely, ktoré zvolila doktorandka na riešenie problémov v stanovených oblastiach možno považovať za adekvátne riešenej problematike. Zo spracovania aj tejto metodologickej časti dizertačnej práce vidieť, že doktorandka preukázala schopnosti vedecky a systematicky pracovať a narábať s literatúrou. K prehľadnosti a čitateľnosti výsledkov dizertačnej práce prispieva aj použitie vhodných grafov a výpočtových príkladov.

Dizertačná práca vo svojom závere obsahuje zosumarizované poznatky a spracované vedecké výsledky, ktoré ukazujú možnosti použitia vybraných ekonomicko-matematických modelov v oblasti regionálnej input-output analýzy. Výsledky dizertačnej práce sú prínosom najmä pre tvorbu regionálnej politiky a príslušných regionálnych modelov. Overenie vhodnosti princípu agregácie a dezagregácie pri regionálnom modelovaní považujem za hlavný prínos dizertačnej práce. Tieto poznatky sa môžu do istej miery využívať tak pracovníkmi štatistických úradov, vedeckými pracovníkmi, ako aj v pedagogickom procese formou prípadových štúdií, projekcií a simulácií.

V rámci obhajoby dizertačnej práce odporúčam, aby sa doktorandka vyjadrila k týmto otázkam:

1. Je kombinácia štruktúrnych a ekonometrických modelov vhodná aj pre regionálne modelovanie – sú tam nejaké ohraničenia?
2. Do akej miery sa potvrdila (nepotvrdila) stabilita vypočítaných technických koeficientov v dizertačnej práci?
3. Aké odporúčanie by doktorandka poskytla zo záverov riešení v dizertačnej práci pre tvorbu regionálnej politiky?

Okrem uvedených otázok mám ešte dve poznámky:

- v časti 5.1.2.1 bolo vhodné aspoň stručne uviesť základné predpoklady, pri ktorých sú zmeny agregovaných koeficientov neskreslené,
- odporúčam identifikovať priložené CD v dizertačnej práci menom a priezviskom doktorandky.

Záver:

Dizertačná práca Mgr. Jindrovej je písaná zrozumiteľne, je logicky vhodne štrukturovaná a jednotlivé kapitoly sú vyvážené. Je spracovaná prehľadne, prezentuje prijateľné metodologické prístupy použiteľné v regionálnej input-output analýze. Doktorandka pri písaní dizertačnej práce preukázala schopnosti samostatne vedecky pracovať a ukázala, že má široké zázemie poznatkov z metodologického a praktického pohľadu na modelovanie regionálnych problémov v input-output analýze. Preukázala svoju erudovanosť pri spracovaní a vytváraní údajovej základne a aplikovaní regionálnych modelov, ktoré použila na analýzu v dizertačnej práci. Konštatujem, že dizertačná práca Mgr. Jindrovej je spracovaná na dobrej úrovni a spĺňa tak po formálnej, ako aj obsahovej stránke požiadavky kladené na dizertačnú prácu.

Dizertačnú prácu odporúčam k obhajobe a po jej úspešnom obhájení navrhujem udeliť Mgr. Pavle Jindrovej vedecko-akademickú hodnosť philosophiae doctor (PhD.).

Bratislava, 23.5.2011

doc. Ing. Marián Goga, CSc.